

En af Danmarks mest produktive kunstnere, **Monica Ritterband**, føjer nu med en kollektion af tæpper endnu en genre til sin mangfoldige palet. Dermed kan hun fejre sin 50 års fødselsdag med et brag. Vi tegner et portræt af kunstneren, der med visioner, vilje og en god portion varme sætter et stærkt fingeraftryk på den danske kunstindustri. **Tekst:** Nina Hald · **Foto:** Royal Copenhagen, Georg Jensen Damask, Egetæpper, Elvang og Erik Bjørn

Visioner, vilje, vildskab og varme

Urkraft plaiden af Monica Ritterband designet for Elvang.

Elvang – elegant og eksklusivt

Monica har designet to plaider for det lille firma Elvang, som er specialiseret i alpakaplaider og -puder: Urkraft og Piano. Plaiderne repræsenterer det bedste af to verdener – stilsikkert dansk design og den eksklusive alpakauld. Urkraft plaiden symboliserer liv, varme og vækst med de langstrakte organiske sole og bølgede stråler. Pris: 1.699 kr.

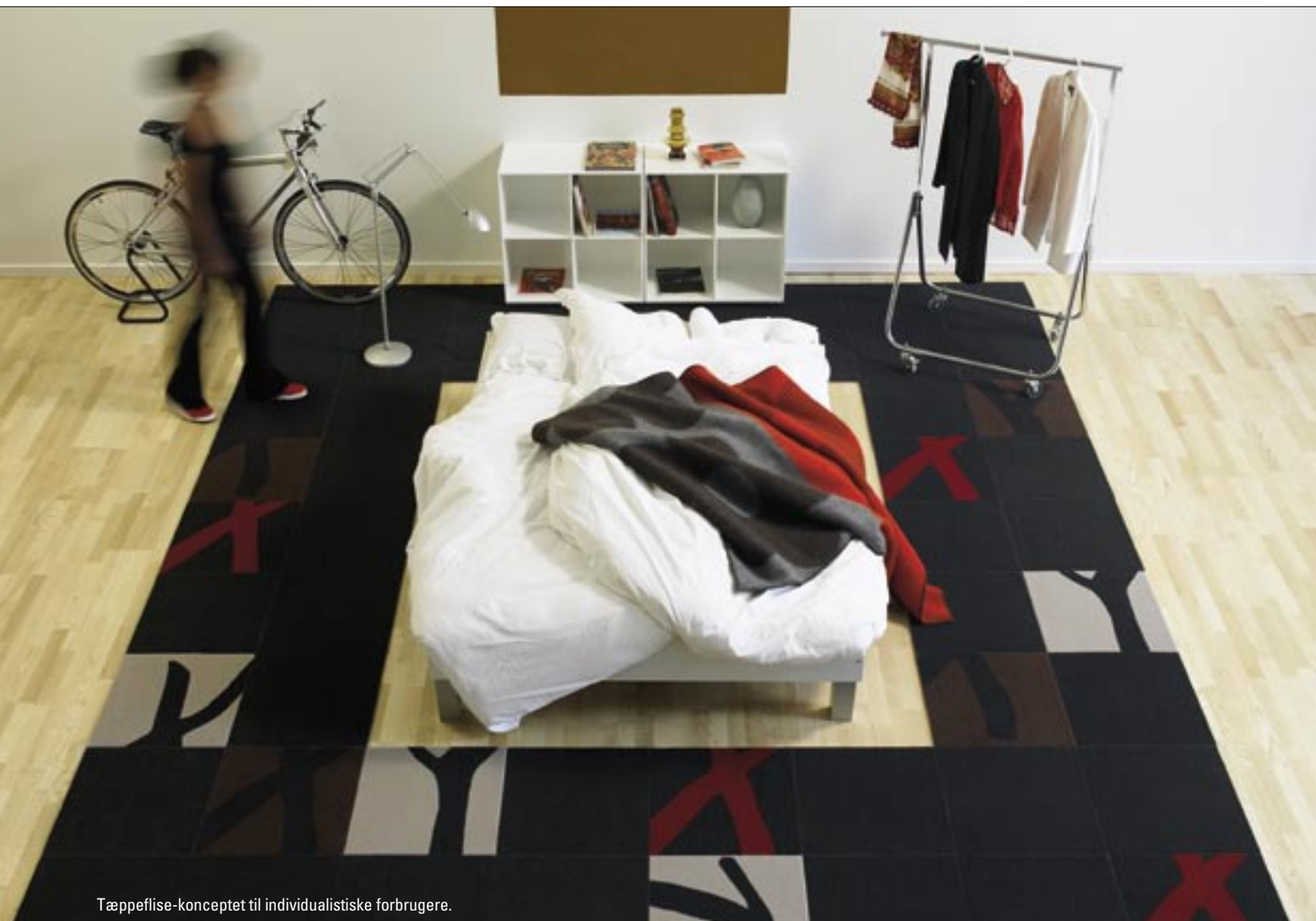
Monica Ritterband nåede i sin tid helt til tops som Carlsbergs underdirektør, men behovet for at udtrykke sig kunstnerisk tog over i 1997. I dag er glæde dominerende i hendes liv: ”Når jeg sætter mig til mit arbejdsbord, så er det befolket af hele universer af motiver: Fra noder til humaner, fra abstrakte dansere til sanselige dråber, hver med deres individualitet og betydning, udformet i alle de medier, jeg beskæftiger mig med: Mosaikker, malerier, porcelæn, tekstil og stål. Inspiration kan komme som lyn fra en klar himmel, men grundigheden og arbejdet undervurderer jeg aldrig!”

Kunsten

Monicas kunstneriske sans kom allerede ind med modermælken. ”Kunsten har været en del af mit liv altid. Hele min familie på min mødre side er kunstnere. Min mor er mosaikkunstner, min moster skulptør og min onkel uddannet på det svenske kunstakademi. Siden jeg var barn, har jeg assisteret min mor, når hun fik større bestillingsopgaver. Det gjorde jeg udelukkende for at tjene lømmepenge, men rent faktisk var jeg teknisk ganske trimmet allerede som 13-årig. Så det lå nok lige til højre fod, at jeg skulle gå kunsten vej, men i ungdommelig trods ville jeg bare ikke være lige som min familie. Jeg ville være journalist! Jeg elskede ord, så derfor blev medieverden mit livs første valg”. Kunsten blev hendes livs andet

Monica Ritterband.

Tæppeflise-konceptet til individualistiske forbrugere.

valg, og i dag arbejder Monica Ritterband med de største danske kunstindustrielle virksomheder – og designer alt fra kongeligt porcelænen og eksklusive damaskduge til luksustæpper og -plaid. Senest har hun designet møbelstof for Danish Art Weaving, og til foråret har hendes samarbejde med Trip Trap og Holmegaard premiere.

Monica udtaler: ”Det er vigtigt for mig at udtrykke mig følelsesmæssigt – uden ord. Kunsten er en slags filterløs kommunikation mellem sjæle.

Sort hvilende nodefigur.

Den glæde jeg oplever i øjeblikket, tja... jeg oplever med jævne mellemrum at være i kontakt med begrebet ”lykke” – og det er jeg meget taknemmelig for. At komme ind i nye arbejdsprojekter, der udvikler mig både som menneske og kunstner, dér ligger min tilgang til lykke. Faglige råd og nye indsigter får mig til at gro. Jeg lærer af hvert eneste sted jeg er. Hos Royal Copenhagen lærer jeg om porcelænets sjæl, muligheder og begrænsninger, hos Georg Jensen Damask og Danish Art Weaving lærer jeg om bindinger, kæde og skud, og hos Ege lærer jeg om uldkvaliteter og rapporter. Når jeg designer for kunstindustrien bliver jeg ført sammen med deres faglige eksperter – og det er berigelse, så det brager. Jo, sådanne processer gør, at jeg føler mig som et lykkeligt menneske”.

Materialer

”Mine yndlingsmaterialer, når vi taler om skulpturer, er højglanspoleret stål og rustent jern – men jeg er i høj grad også til bronze, glas og porcelæn. For tiden gør jeg det meget i tekstiler, men der er faktisk ikke noget materiale, som jeg ikke synes kunne være interessant at udforske”. Monica Ritterbands samarbejdspartnere bruger konsekvent hendes signatur sammen med deres eget brand, fx Royal Copenhagen, der som de første føjede Monicas underskrift sammen med deres egne tre bølger.

Om danskernes kunstkultur siger hun: ”Jeg oplever en ægte interesse for kunst, og at folk har en fuldstændig klar mening og holdning til kunst – man skal bare lige prikke lidt til dem. Mange danskere siger, at de ikke har forstand på kunst, men alle kan føle noget ved at lade sig opsluge af

andres kunstneriske værker. De fleste – tror jeg – har som noget medfødt en kæmpestor indlevelsessevne i kunst. Men mange er frygtsomme; tænk, hvis de var vilde med noget kunst, som andre nedvurderede eller tænk, hvis de ikke kunne se det fantastiske i et værk, som blev fremhævet som værende enestående”.

Mest stolt af...

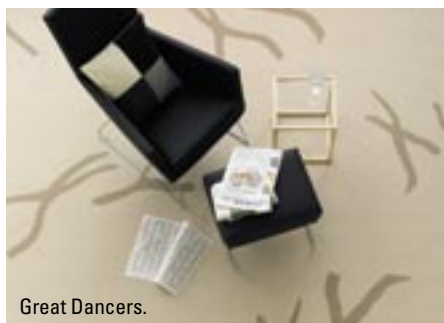
Monica har mange ting at være stolt af. Senest er et af hendes værker, et flisemaleri på kongeligt porcelæn, blevet solgt for højeste bud, 52.000 kr., på en kunstauktion, hvor danske vægtige billedkunstnere var repræsenteret. Men hvad er hun mest stolt af i dag? ”Man er vel altid mest stolt af det, man har haft i hænderne sidst, og det er tæpperne for Ege. Men også en anden ting. I august 2004 fik jeg en opringning, fra den daværende amerikanske ambassadørs hustru, der spurgte om hun og hendes mand ambassadøren Stuart Bernstein [som gik af i januar 2005] måtte komme på besøg – samme aften! Så fik jeg ellers travlt med at sætte lidt skik på atelieret og lejligheden! De ville se på mine arbejder og købte selv samme aften to store skulpturer, der i dag står i Washington. Manden er en seriøs kunstsamler, så at få lov at sælge ham to unikaværker, det er jeg stadig stolt af”. Monicas unikaværker koster mellem 10.000-20.000 kr. for en mosaik og flere hundre tusinde for en stor stålskulptur.

Økonomi

Følelser og motiver bestemmer navngivningen af hendes design: Både Musica med de buttede nodemennesker og Humanerne med deres fantastiske hårpragt var temmelig oplagte navne på grund af motiverne. 2005 har for Monica foreløbig i høj grad været præget af kunstindustrien, både med tilføjelserne til Musica stellet for Royal Copenhagen og med tæpperne fra Ege. Hun fortæller: ”Økonomien kommer helt klart i hus med kunstindustrien – det kan der ikke herske tvivl om. Nogle af mine ting starter så ganske vist som unikaproduktioner, men

Dancers – det ekstra blad hos Ege

I 2004 inviterede Egetæpper Monica Ritterband til at ”lave et par tæpper og en palet med 12 farver”. Projektet endte i stedet med en kollektion på 20 løse tæpper, 42 væg til væg tæpper og tæppe/flise-konceptet ”Dancers on Squares”, som giver mulighed for individuel tilpasning af tæppers form, mønstre og farver. ”Grunden til, at projektet fik et sådant vokseværk skyldtes, at Ege gav mig rum til at gro i og en helt enestående frihed til at afprøve alt, hvad der faldt mig ind”, fortæller Monica. Monica beskriver konceptet som ”malerier på den fineste uld”. ”Dancers” består af fem hovedmotiver – abstraktioner over dansere, gengivet på eksklusive uld-tæpper. Det drømmende motiv er skabt i adskillige formater og beskæringer – fra små dansere på størrelse med en barnehånd til mandshøje figurer. Også tæppernes farver er nye, skabt af Monica i samarbejde med Eges eget farvelaboratorium. Kollektionen henvender sig til folk, som er parat til at ofre lidt ekstra på indretningen – på linie med at købe et designermøbel. Væg til væg tæpperne er præget af et arkitektonisk præcisionsudtryk, og i det hele taget er trenden med væg til væg tæpperne på vej tilbage efter 25 år ude i kulden. Når alle alligevel har adgang til parketgulve og plankegulve, begynder forbrugerne at ønske sig ”det bløde gulv” tilbage, et varmt og indbydende gulv, der signalerer, at ”hjemmet er min hule” i en utryk verden.

Great Dancers.

Dramatisk penselstrøg på et af Monica Ritterbands uldmalerier for Ege.

Skab dit eget gulv

Konceptet ”Dancers on Squares” er kvadratiske tæppefliser af uld, som gør op med den gamle vanetænkning om, at et tæppe skal være enten firkantet eller strække sig fra væg til væg. Med ”Dancers on squares” kan tæpperne lægges i nøjagtig den form, man måtte ønske: L-form, U-form, stjerne-form – som en lille sti på gulvet eller over hele gulvet, med mange eller få motiver, med stærke eller dæmpede farver. ”Jeg synes, at tæppernes univers generelt trængte til at blive opfattet som andet end en statisk gulvbelægning. Tæpper må gerne være individuelle og dynamiske, organiske og foranderlige, og så skal de udfordre den enkelte til at finde sit eget udtryk”, siger kunstneren Monica Ritterband.

”Danserne på Ege tæpperne er personificeret ved deres bevægelighed og en slags ”casual sensuality” i – hvad der ligner – en hurtigt malet streg. Motivet med de stiliserede dansere passer enhver blikretning og beskæring. Jeg synes faktisk, at de mest spændende effekter kommer frem, når en af mine dansere forsvinder ind under sofaen eller bordet og kigger ud igen på den anden side”, udtaler Monica. Tæppefliserne er i lighed med den øvrige kollektion udført i Eges såkaldte Rolls Royce-kvalitet; 1400 gram, 80 % uld/ 20 % polyamid. ”Og så er det mig, der er det ekstra blad på Egen”. Prisen for væg til væg tæpperne er 448 kr./m², for de løse tæpper 1.798-4.798 kr. (1.65x2 m – 2.5x3 m), og for flisekonceptet ligger prisen på 138-179 kr. pr. flise.

Humaner – særegen hårpragt

Monicas værker har en vis enkelhed, og sjælen og personlighed går igen. "Jeg tegner helt utrolig meget. Hvor som helst og når som helst. Da Georg Jensen Damask bad mig om at designe en dug for dem, som også skulle have sit eget univers a la Royal Copenhagens Musica, så gravede jeg i mine gemmer – og ud af min lomme hoppede der en lille bitte Human med en enkel krop, men med en kæmpestor og særegen hårpragt. Den kiggede jeg ret indgående på, og så slog det mig pludselig: Vi er alle sammen humaner, vi adskiller os bare lidt ved hårpragten, men i det store hele ser vi jo alle ens ud: Vi har to øjne, en næse, to arme og to ben". Det blev starten på Georg Jensen Damaskdugen Humans og universet Humanerne. Dugens mønster er blevet gjort tredimensionelt ved servietringe, bord- og menukortholdere i stål. Servietringene koster 100 kr. pr. stk., og dugen 580 kr. pr. meter.

Humans servietring fra Georg Jensen Damask.

Opdækning med Royal Copenhagens bestseller, Musica.

Musica

Royal Copenhagen lancerede i 2003 serien Musica, som tager udgangspunkt i et univers befolket med noder med hver deres personlighed. Inspirationen hentede Monica fra sin farfar, som var komponist. "På en af min farfars nodebøger så jeg som barn en stor organisk G-nøgle. Den forelskede jeg mig i og tegnede igen og igen. Jeg var kun 5 år, men inde i mit hoved blev musikens tegn og symboler til små levende mennesker, alle med hver deres særpræg". Musica er i dag blandt Royal Copenhagens bedst sælgende stel, og det udvides til stadighed. Serien rummer desuden skeer, servietter og skulpturer (otte små sorte nodefigurer i bisquit samt to store hvide figurer af hvilenoden og sofanoden). Priser: fra 49 kr. og op til 1.525 kr.

ender som kunstindustrielle produktioner".

Monica Ritterbands kunstneriske stil har stor spændvidde. Den kan være drømmende og udtryksfuld, voldsom og rustik, men den kan også være det diametrale modsatte; fin og fornem. Hun leger med farverne og formerne med en lethed og spændstighed, og formsproget spænder fra det elegant raffinerede til det enkle og ligefremme udtryk, men hun er altid ekspresiv.

Kunstindustri

Monica Ritterband ser på designindustrien med kunstnerens øjne. Hun tænker ikke i traditioner, men i sine egne umiddelbare følelser og lyster. "Hver gang jeg får en designopgave, tænker jeg på at skabe et besjælet produkt. Jeg tænker aldrig i at dekorere. Jeg tænker altid på det som et kunstværk,

der skal skabes, og jeg tager det lige alvorligt, om det er den mindste ske eller den største skulptur. Jeg oplever, at kunstindustrien i dag i høj grad efterspørger personer, der har vilde ideer. I gamle dage var det sådan, at tekstilindustrien kun ville entrere med tekstilvævere, porcelænsindustrien kun med keramikere osv. Sådan er det ikke længere. Nu efterspørger kunstindustrien de skæve ideer, dem, der kan skabe et stand-alone produkt. De lægger selv deres fagfolk og eksperter til. Jeg sætter mig altid ind i de forskellige materialers muligheder og begrænsninger og bruger mine motiver i et hav af forskellige materialer. For eksempel har jeg i en periode været helt opslugt af mine nodemotiver, så jeg måtte både tegne dem, male dem, lægge dem som mosaikker, og de findes både i rustfrit stål, rustent jern,

voks, ler - you name it".

"Jeg kan både være maskulin og feminin, tror jeg nok. Mine gigantiske skulpturer, der vejer flere tons og er 8-10 meter høje – de er måske en del af min indre „mand“. Det balanceres så af mine måske mere feminine dråber for Georg Jensen Damask. Jeg arbejder næsten altid, men det føles ikke sådan. Jeg kan male i perioder 12-14 timer i træk, næsten uden at spise og drikke. Og så kan jeg grave mig ned i en bog – og mens jeg læser bogen, så tegner min hjerne, så selv når jeg slapper af, er jeg på arbejde".

Inden for kunstindustrien har Monica Ritterband også et løbende samarbejde med Holmegaard, Danish Art Weaving og Trip Trap – så vi lader en travl Monica vende tilbage til et fyldt tegnebord, der bobler med ideer til boligindretning.